

Svar på interpellation från Elisabeth Lennartsson (S)

Elisabeth Lennartsson (S) har ställt en interpellation till kommunstyrelsens ordförande Caroline Dieker (M) gällande återvinning av plast och arbetet med fastighetsnära insamling (FNI). Interpellationen har delegerats till Peter Björk (S), ordförande för Sydnärkes kommunalförbund.

Fråga 1. I Skåne har man nu en anläggning för att återvinna hårdplast. Vart tar hårdplasten från återvinningsstationen i Askersund vägen i dagsläget? Är det till återvinning eller förbränning? Annat?

Till att börja med ska det komma ihåg att det är skillnad på en återvinningsstation och en återvinningscentral. Stationerna har varit ett ansvar för Förpacknings- och tidningsindustrin (FTI). Där har kommuninvånare kunnat lämna just förpackningar och tidningar för återvinning. Stationerna kommer från årsskiftet 2023–2024 gå över i kommunal regi och då kommer det vara Sydnärkes kommunalförbund som tar hand om det. När det kommer till centralerna har dessa alltid varit ett kommunalt ansvar men driften av dessa ligger hos kommunalförbundet. På centralerna går det att slänga i stort sett allt för återvinning. I sydnärke har varje kommun en återvinningscentral medan stationerna finns placerade på strategiska platser runt om i kommunerna.

När det kommer till plasten måste man således hålla isär plast som kommer från förpackningar och plast som används i annat. Det kan till exempel handla om trädgårdsmöbler, pulkor eller hinkar. Anläggningen i Skåne som det refereras till i interpellationen har ett fokus på den plast som inte är förpackningar (hanterar endast 10 % förpackningar). Den fraktionen behöver ha en väldigt hög renhet för att den ska gå att återvinna så på den anläggningen har de valt att handsortera plasten. I sydnärke samlas den plasten in på återvinningscentralerna i och med att det inte handlar om förpackningar. I dagsläget sker ingen utsortering utan den plasten hamnar i energiåtervinning och återvinns till värme genom förbränning. Förbundets plockanalyser visar att innehållet i energiåtervinningen består av ca 16% hårdplast. Förbundet arbetar med frågan om att göra det till en egen fraktion på återvinningscentralen men som sagt krävs det en stor renhet av materialet för att det ska vara värt det.

Fråga 2. I Motala finns en anläggning för att sortera återvunnen mjuk plast, t ex förpackningar av olika slag. I media sägs att väldigt mycket plast från återvinningsstationer bränns eller exporteras någonstans. Vart tar askersundarnas sorterade mjukplast på återvinningsstationen vägen idag och blir den plasten återvunnen som tanken med återvinning är?

Anläggningen i Motala är en del av Förpacknings- och tidningsindustrin och hanterar enbart förpackningsplast, det vill säga, det som samlas in på återvinningsstationerna. Den plasten har inte alls samma krav på renhet som hårdplasten utan det går bra att det till exempel finns matrester kvar på förpackningarna.

Kommunen, och i Askersunds fall, kommunalförbundet, kan inte bestämma över vart det insamlade materialet tar vägen. Till och med efter att det blir kommunalförbundets ansvar att samla in förpackningar så kommer dessa levereras till en omlastningspunkt där producenterna, det vill säga industrin, hämtar materialet för återvinning på sina anläggningar. Den närmsta för plast är i Motala medan till exempel den närmsta för glas finns i Hammar.

Problemet när det kommer till insamlingen är inte enbart konsumenternas sortering utan det är producenterna som avgör hur förpackningarna konstrueras och designas. Exempelvis är förpackningar som innehåller flera olika material svårare att sortera och återvinna så som pappersförpackningar som plastas på insidan eller förpackningar som både innehåller hård- och mjuk plast. Det kommer inte vara kommunens fråga hur detta material ska återvinnas. När konsumenten har sorterat det kommer kommunalförbundet samla in det och leverera till industrin. Det är sedan industrin som har ansvaret att återvinna så som de finner bäst.

Fråga 3. Vilka planer finns om fastighetsnära sortering, nu när kommunerna får ansvaret?

Förbundsdirektionen har fattat ett inriktningsbeslut om att införa optisk sortering för att hantera den fastighetsnära insamlingen (FNI). Metoden bygger på att abonnenterna har plastpåsar i olika färger för olika förpackningar, ex plast, papper, tidningar och så vidare som sedan slängs i en och samma tunna vid fastigheten och hämtas av en sopbil. Detta transporteras sedan till en anläggning för utsortering till återvinning med hjälp av en robot som läser av färgerna.

Planen för införande i Askersund är vid årsskiftet 2025–2026 och ska vara i drift i hela sydnärke senast 1 januari 2027.

Vid plockanalyser konstateras att ca 50–60% av hushållsavfallet i tunnan idag är felsorterat. Det handlar främst om förpackningar som egentligen ska till återvinningsstationerna eller matavfall som ska vara i grön påse. Förbundet är övertygade om att den andelen kommer bli mycket bättre i och med införandet av FNI då det förenklar för kommuninvånarna.

Peter Björk (S)
Ordförande Sydärkes kommunalförbund